

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1985

Vyhlásené: 06.12.1985 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1989 do: 31.12.1989

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

103

VYHLÁŠKA

predsedu Štátnej banky československej

z 8. novembra 1985

o poskytovaní úverov a o úrokových sadzbách

Predseda Štátnej banky československej ustanovuje podľa § 7 ods. 5 písm. a) zákona č. 144/1970 Zb. o Štátnej banke československej a podľa § 391 ods. 5 Hospodárskeho zákonníka:

PRVÁ ČASŤ

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

V súlade s cieľmi hospodárskej politiky vlády Československej socialistickej republiky pôsobí Štátna banka československá (ďalej len „banka“) úverom na rast efektívnosti v národnom hospodárstve, na posilnenie ekonomickej a peňažnej rovnováhy a upevňovanie kúpnej sily československej koruny. Banka pritom vykonáva spoločensko-ekonomickú kontrolu hospodárenia organizácií v súlade s celospoločenskými záujmami.

§ 2

(1) Táto vyhláška upravuje poskytovanie úverov socialistickým organizáciám¹⁾ včítane medzinárodných hospodárskych organizácií, ktoré majú sídlo na území Československej socialistickej republiky²⁾ a organizačným jednotkám socialistických organizácií³⁾ (ďalej len „organizácie“), peňažným ústavom v Československej socialistickej republike, prípadne peňažným ústavom alebo iným subjektom v zahraničí.

(2) Ustanovenie § 24 tejto vyhlášky platí aj pre poskytovanie úverov národným výborom. Ustanovenia § 5 až 15 platia tiež pre poskytovanie úverov národným výborom.

(3) Ustanovenie § 22 písm. b) tejto vyhlášky platí pre poskytovanie úverov peňažným ústavom alebo iným subjektom v zahraničí.

(4) Ustanovenia § 25 tejto vyhlášky platia pre poskytovanie úverov peňažným ústavom v Československej socialistickej republike.

§ 3

Pri poskytovaní úverov sa postupuje v súlade so zásadami vnútornej a zahraničnej bankovej menovej politiky (ďalej len „zásady“) schválenými vládou Československej socialistickej republiky.

§ 4 Plánovanie úverov

(1) Banka poskytuje úvery v súlade s menovým plánom Československej socialistickej republiky⁴⁾ (ďalej len „menový plán“). V priebehu jeho zostavovania uplatňuje banka kritériá vyjadrujúce efektívne využívanie potrieb a zdrojov menového plánu a ich prostredníctvom prehĺbuje väzbu menového plánu na štátne plány rozvoja národného hospodárstva a štátne rozpočty.

(2) Celkovú výšku poskytovaných úverov odvodzuje banka z objemu úverových zdrojov v menovom pláne a z vývoja základných hospodárskych proporcií a ukazovateľov, najmä kvalitatívnych.

(3) Organizácie, orgány hospodárskeho riadenia⁵⁾ a iné orgány určené bankou predkladajú banke potrebné podklady pre plánovanie a poskytovanie úverov.

(4) Po schválení menového plánu vládou Československej socialistickej republiky vykonáva banka v spolupráci s orgánmi hospodárskeho riadenia⁵⁾ a peňažnými ústavmi jeho rozpis s cieľom podporiť úlohy a zámery štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva a štátnych rozpočtov federácie a republík v plánoch organizácií.

(5) Orgány hospodárskeho riadenia a organizácie sú povinné zabezpečovať vo svojich hospodárskych plánoch a pri ich realizácii úlohy menového plánu prerokované s bankou,⁶⁾ vytvárať podmienky pre efektívne využívanie úverov a zabezpečovať ich návratnosť.

Podmienky poskytovania úveru

§ 5

Banka poskytuje úvery uvedené v druhej časti tejto vyhlášky prednostne na podporu intenzifikácie priemyselnej, stavebnej a poľnohospodárskej výroby, efektívnych štrukturálnych zmien v národnom hospodárstve, vedecko-technického rozvoja, progresívnych rekonštrukcií a modernizácií, posilňovanie vývozej schopnosti a znižovanie dovoznej náročnosti československej ekonomiky, dosahovanie úspor energie, palív a kovov, zvyšovanie efektívnosti využitia zásob a na upevňovanie rovnováhy na vnútornom trhu a na podporu rozvoja služieb platených obyvateľstvom.

§ 6

Banka diferencuje výšku úveru na krytie materiálových a iných úverovateľných hodnôt a úverové podmienky v nadväznosti na plnenie kritérií efektívneho využitia úveru určených v zásadách. Pri úverovej diferenciacii používa tiež úverové sankcie a úrokové bonifikácie (§ 12 až 15).

§ 7

(1) Banka poskytuje úvery za predpokladu, že

- a) sa využijú na efektívne plnenie, prípadne prekračovanie úloh štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva zabezpečovaných organizáciou v jej hospodárskom pláne aj ďalších úloh ustanovených v tomto pláne prerokúvanom s bankou,
- b) je zabezpečená návratnosť a splatnosť úveru v dohodnutých lehotách a úver je zabezpečený materiálovými a inými úverovateľnými hodnotami, prípadne iným spôsobom podľa odsekov 2 a 3,
- c) organizácie splňajú kritériá efektívneho využitia úveru (§ 6),

d) sú prednostne využité vlastné zdroje organizácií, prípadne zdroje poskytované im nadriadenými orgánmi.

(2) V prípade, že návratnosť úveru z prostriedkov organizácií nie je vopred zaručená, požaduje od nich banka finančnú záruku za krytie úveru.

(3) Výnimočne poskytuje banka úvery, ktorých návratnosť z prostriedkov organizácií nie je vopred zaručená, so štátnou zárukou.

(4) Na poskytnutie úveru nie je právny nárok; banka pred poskytnutím úveru zvažuje, či úver poskytne, a za akých podmienok.

§ 8

Úvery poskytuje banka priamo organizáciám, pri ktorých vznikla potreba úveru.

§ 9

(1) Úverové vzťahy medzi bankou a organizáciami sa upravujú na príslušné plánovacie obdobie (ročné, prípadne päťročné) úverovými zmluvami, ktoré sa uzavierajú po prerokovaní príslušného hospodárskeho plánu.

(2) V úverovej zmluve medzi bankou a organizáciou sa okrem podmienok úverovania uvedených v Hospodárskom zákonníku⁷⁾ dohodnú kritériá efektívneho využitia úveru, osobitné podmienky pre poskytovanie jednotlivých druhov úverov, podmienky pre úrokové bonifikácie, spôsob hodnotenia úverovej zmluvy, uzavieranie dodatkov k úverovej zmluve a riešenie sporných otázok vzniknutých z úverovej zmluvy.

(3) Pri dlhodobých úveroch sa poskytuje úver na základe čiastkovej úverovej zmluvy uzavieranej medzi bankou a organizáciami, ktorá vychádza z úverovej zmluvy podľa odseku 1.

(4) Úverová zmluva (odsek 1 až 3) je uzavretá, ak dôjde k dohode o jej celom obsahu.

(5) Pri úveroch, ktorých poskytovanie a splácanie nemôže byť vopred upravené podľa odseku 1, poskytuje banka úver podľa podmienok, ktoré na žiadosť organizácie o poskytnutie úveru písomne oznámi organizácii.

§ 10

(1) V záujme dôsledného zabezpečenia materiálového krytia úverov vyžaduje banka pri úverovaní materiálových hodnôt vystavených nebezpečenstvu živelných a iných škôd pri družstevných organizáciách, aby boli v zodpovedajúcom rozsahu poistené.

(2) Pri organizáciách používajúcich dotácie zo štátnych rozpočtov banka koordinuje poskytovanie úverov s využívaním rozpočtových zdrojov.

§ 11

Úrok z prevádzkových a investičných úverov a z prostriedkov organizácií v československých korunách na účtoch v banke

(1) Z úveru platia organizácie úrok; výška úroku z úverov sa diferencuje podľa lehoty splatnosti úveru, ktorá je pri prevádzkových krátkodobých účelových úveroch najviac jeden rok, pri prevádzkových strednodobých účelových úveroch najviac tri roky a pri inovačnom úvere najviac päť rokov; pri prevádzkových dlhodobých účelových úveroch (okrem úveru na trvale sa obracajúce

zásoby) je lehota splatnosti úverov najviac sedem rokov. Pri strednodobých a dlhodobých účelových investičných úveroch sa lehota splatnosti úverov spravuje zásadami.

(2) Z prostriedkov organizácií na účtoch v banke platí banka organizáciám úrok; výška úroku sa diferencuje podľa doby trvania vkladu a výpovednej lehoty. Pri termínovaných vkladoch najmenej na jeden rok je výpovedná lehota tri mesiace, pri termínovaných vkladoch najmenej na dva roky je výpovedná lehota šesť mesiacov a pri termínovaných vkladoch najmenej na štyri roky je výpovedná lehota dvanásť mesiacov. Pri nedodržaní dojednanej doby trvania vkladu sa prizná organizácii úrok vo výške zodpovedajúcej dobe, po ktorú boli príslušné prostriedky v banke uložené, a súčasne banka organizácii vyúčtuje určený poplatok za predčasné vybratie vkladu.

(3) Výška základných úrokových sadziieb z prevádzkových a investičných úverov a z korunových prostriedkov organizácií na účtoch v banke sa určí v prílohe tejto vyhlášky. Pre niektoré druhy úveru, prípadne pre niektoré organizácie môže predseda banky v celospoločenskom záujme povoliť základné úrokové sadzby odchyľne od úrokových sadziieb uvedených v tejto prílohe.

(4) Zvýšený úrok z úveru nad základnú úrokovú sadzbu podľa odseku 3 sa považuje za sankčný úrok.

(5) Znížený úrok z úveru pod základnú úrokovú sadzbu podľa odseku 3 sa považuje za úrokovú bonifikáciu.

§ 11a

Úrok z devízových úverov a z devízových vkladov

(1) Z devízového úveru platia organizácie úrok dohodnutý v úverovej zmluve; pri jeho určení banka vychádza zo sadziieb a podmienok na zahraničných peňažných trhoch v závislosti od druhu meny a lehoty splatnosti úveru.

(2) Z prostriedkov devízových fondov uložených organizáciou na účtoch v banke, platí banka úrok. Výšku úrokovej sadzby určí banka podľa sadziieb v zahraničí v závislosti od druhu meny a doby, na ktorú sú devízové prostriedky uložené.

Úverové sankcie a úrokové bonifikácie

§ 12

(1) Banka je oprávnená uplatniť úverové sankcie pri organizáciách, ktoré nezabezpečujú plánovanú tvorbu vlastných zdrojov, neplnia dohodnuté kritériá efektívneho využitia úveru, a to najmä pre neplnenie záväzných úloh a limitov štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva, prípadne nedodržiavajú podmienky dohodnuté s bankou (§ 9).

(2) V prípadoch ustanovených v odseku 1 môže banka uplatniť tieto úverové sankcie:

- a) sankčný úrok,
- b) splatenie úverov pred lehotou splatnosti,
- c) vylúčenie z úverovania hodnôt, pri ktorých nie je zabezpečovaná dohodnutá efektívnosť a návratnosť úverov,
- d) odmietnutie alebo obmedzenie objemu novopožadovaných úverov.

§ 13

Pri organizáciách s nevyrovnaným finančným hospodárením, dlhodobo neplniacich kritéria efektívneho využitia úveru alebo nezabezpečujúcich návratnosť úveru, môže banka okrem

uplatnenia úverových sankcií uvedených v ustanovení § 12 ods. 2 vyžadovať splatenie úverov prednostne pred inými platbami z prostriedkov na bežnom účte organizácií, zastaviť rezervovanie prostriedkov na výplatu miezd, zaviesť záväzné poradie platieb z bežného účtu, vyžadovať záruku za úver, prípadne previesť organizácie na konsolidačný režim (§ 18 ods. 4).

§ 14

Na zvýšenie záujmu organizácií o zvyšovanie efektívnosti a na podporu ďalších cieľov určených v zásadách poskytuje banka organizáciám úrokové bonifikácie.

§ 15

Banka určuje sankčný úrok alebo úrokovú bonifikáciu s prihliadnutím na rozsah závad, prípadne prínosov, s ktorými sa sankčný úrok, prípadne úroková bonifikácia spája. Najvyššia hranica pre sankčný úrok a úrokovú bonifikáciu je určená v zásadách.

DRUHÁ ČASŤ DRUHY ÚVEROV

§ 16

Banka poskytuje organizáciám:

- a) prevádzkové úvery,
- b) investičné úvery,
- c) devízové úvery.

§ 17

Prevádzkové úvery

(1) Banka poskytuje organizáciám tieto prevádzkové úvery:

- a) účelové úvery na obežné prostriedky,
- b) kontokorentný úver,
- c) úverové výpomoci,
- d) úver na zloženie podielu do podniku so zahraničnou majetkovou účasťou alebo na nákup účastín.

(2) Predseda banky môže ustanoviť iné druhy prevádzkových úverov a podmienky ich poskytovania.

§ 18

(1) Účelové úvery na obežné prostriedky poskytuje banka organizáciám najmä na zásoby, pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti, nevyfakturované práce a dodávky, zariadenie staveniska, náklady budúcich období a neinvestičné výdavky na rozvoj vedy a techniky, prípadne na ďalšie prevádzkové potreby.

(2) Pri poskytovaní kontokorentného úveru sú vlastné prevádzkové prostriedky organizácií sústredené na jednom účte s kontokorentným úverom, ktorý spravidla nahrádza úvery podľa odsekov 1 a 3.

(3) Na upevnenie platobnej disciplíny a dodávateľsko-odberateľských vzťahov môže banka dočasne poskytovať úverové výpomoci organizáciám, ktoré majú prechodný nedostatok prostriedkov. Tieto výpomoci poskytuje najmä odberateľom na platenie za dodávky, dodávateľom

na ich pohľadávky po lehote splatnosti, na výplatu miezd alebo na preklopenie časového nesúladu v plánovanej tvorbe a vo využití zdrojov vo fondoch organizácie. Základnou podmienkou ich poskytnutia je, že organizácia predloží banke opatrenia, zabezpečujúce v určených lehotách odstránenie príčin, ktoré nedostatok prostriedkov vyvolali. Pritom banka prihliada tiež na mieru zavinenia organizácie.

(4) Organizáciám s dlhodobo nevyrovnaným finančným hospodárením a dlhodobo neplniacim kritériá efektívneho využitia úveru poskytuje banka konsolidačný úver, pokiaľ konsolidačný program organizácie zabezpečuje splatenie úveru do troch rokov od jeho poskytnutia.

Investičné úvery

§ 19

Banka poskytuje organizáciám tieto investičné úvery:

- a) účelové investičné úvery,
- b) preklenovacie investičné úvery.

§ 20

(1) Banka poskytuje organizáciám účelové investičné úvery na obstaranie základných prostriedkov, ich modernizácie a rekonštrukcie, výnimočne aj na ďalšie investičné potreby. Podmienky a lehoty splatnosti účelových investičných úverov sa spravujú zásadami.

(2) Banka poskytuje organizáciám preklenovací investičný úver na preklopenie časového nesúladu medzi potrebou a tvorbou zdrojov v investičnom fonde. Podmienky a lehoty splatnosti preklenovacieho investičného úveru sa spravujú zásadami.

(3) Banka poskytuje bytovým družstvám účelové investičné úvery na bytovú výstavbu, prípadne na ďalšie potreby, ktoré súvisia s bytovou výstavbou. Podmienky a lehoty splatnosti týchto úverov a úrokové sadzby z nich sa ustanovujú osobitným predpisom.⁸⁾

Devízové úvery

§ 21

Banka poskytuje organizáciám devízové úvery prednostne, najmä na podporu efektívnosti vonkajších ekonomických vzťahov, na posilňovanie devízovej rovnováhy a v súlade so zámermi devízového plánu a devízového hospodárstva Československej socialistickej republiky.

§ 22

Banka poskytuje devízové úvery v prevoditeľných rubľoch, v národných menách štátov Rady vzájomnej hospodárskej pomoci a vo voľne zameniteľných menách

- a) organizáciám
 - aa) na rozvojové zámery a rozvoj činností zabezpečujúcich do budúcnosti vyššiu tvorbu devízových prostriedkov,
 - ab) na riešenie prechodného nedostatku devízových zdrojov v dôsledku časového nesúladu medzi tvorbou a potrebou devízových zdrojov;
- b) banke zahraničného odberateľa alebo inému zahraničnému subjektu na financovanie dovozu tovaru z Československej socialistickej republiky, prípadne na úhradu výdavkov súvisiacich s plnením dodávky v zahraničí.

TRETIA ČASŤ
ÚVEROVANIE NÁRODNÝCH VÝBOROV A PEŇAŽNÝCH ÚSTAVOV

§ 24

Banka poskytuje národným výborom úver na plánované stavby akcie Z, pri ktorých je zabezpečená návratnosť úveru v určenej lehote.

§ 25

(1) Podmienky poskytovania úverov peňažným ústavom a druhy úverov určí banka po prerokovaní s príslušným peňažným ústavom.

(2) Banka poskytuje devízovým bankám úvery na krytie potreby finančných prostriedkov vyplývajúcich z poskytovania úverov organizáciám na pohľadávky v zahraničí, prípadne na ďalšie prevádzkové potreby.

ŠTVRTÁ ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 26

(1) Ustanovenia o poskytovaní úverov bankou platia obdobne pre poskytovanie úverov organizáciám inými peňažnými ústavmi, organizáciami alebo orgánmi, pokiaľ sú na poskytovanie úverov podľa platných právnych predpisov alebo na základe poverenia banky oprávnené, a to v rozsahu určenom bankou.

(2) Pri poskytovaní úverov organizáciám výrobného, spotrebného a bytového družstevníctva a Ústrednej rady družstiev z družstevných centrálnych fondov na tento účel zriadených sa postupuje podľa podmienok ustanovených zväzmi družstiev a Ústrednou radou družstiev a dohodnutých s bankou.

§ 27

Výnimky z § 2, 8 a 9 tejto vyhlášky povoľuje predseda banky.

§ 28

Zrušuje sa vyhláška predsedu Štátnej banky československej č. 158/1975 Zb. o poskytovaní úverov.

§ 29

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1986.

Predseda Štátnej banky československej:

Ing. Stejskal v. r.

Príloha vyhlášky č. 103
1985 Zb.**Úrokové sadzby z prevádzkových a investičných úverov a z korunových prostriedkov organizácií na účtoch v peňažných ústavoch**

	Ročná percentná sadzba
I. Úrokové sadzby z úverov	
1. Prevádzkové úvery	
A. Krátkodobé účelové úvery a kontokorentný úver	5 %
a) úver na pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti v tuzemsku	
b) úver na krátkodobé pohľadávky v zahraničí	
c) krátkodobý úver na zásoby	
d) úver na sezónne náklady	
e) úver na nevyfakturované práce a dodávky	
f) kontokorentný úver	
B. Strednodobé účelové úvery	6 %
a) strednodobý úver na zásoby	
b) úver na doplnenie obrátového fondu	
c) úver poľnohospodárskym organizáciám v dôsledku nepriaznivých klimatických podmienok	
C. Dlhodobé účelové úvery	6 %
a) úver na trvale sa obracajúce zásoby (do doby jeho splatenia)	
b) úver na náklady budúcich období a zábehové náklady	
c) úver na zariadenie staveniska	
d) úver na zloženie podielu do podniku so zahraničnou majetkovou účasťou alebo na nákup účastín	
e) úver na dlhodobé pohľadávky v zahraničí	6-10 %
D. Úverové výpomoci	
a) úver na pohľadávky po lehote splatnosti	7-12 %
b) platobný úver	10 %
c) úver na zloženie prostriedkov na platbu dodávateľovi	10 %
d) úver na mzdy	10 %
E. Konsolidačný úver	12 %
2. Investičné úvery a úvery na technický rozvoj	
A. Strednodobé účelové úvery	5 %
a) inovačný úver	
b) investičný úver	
B. Dlhodobý účelový investičný úver	7 %
3. Preklenovací úver na krátkodobý nedostatok zdrojov vo fondoch organizácie	6 %
4. Úver nesplatený v lehote	15 %
II. Úrokové sadzby z prostriedkov organizácií na účtoch v peňažných ústavoch	
1. Neterminované prostriedky	0,5 %

2. Termínované vklady	
a) termínované vklady najmenej na 1 rok	2 %
b) termínované vklady najmenej na 2 roky	3 %
c) termínované vklady najmenej na 4 roky	4 %
d) termínované vklady zo základných členských vkladov bytových družstiev najmenej na 1 rok	1 %
3. Prostriedky na účtoch súdnych a notárskych depozít	2 %

- 1) § 14 Hospodárskeho zákonníka.
- 2) § 389a Hospodárskeho zákonníka.
- 3) § 17 ods. 2 Hospodárskeho zákonníka.
- 4) § 4 zákona č. 144/1970 Zb. o Štátnej banke československej.
- 5) § 390b Hospodárskeho zákonníka.
- 6) § 1 ods. 3, § 9, 10 a 11 zákona č. 145/1970 Zb. o národohospodárskom plánovaní.
- 7) § 382a ods. 3 Hospodárskeho zákonníka v znení zákona č. 98/1988 Zb.
- 8) Vyhláška Federálneho ministerstva financií, Ministerstva financií Českej socialistickej republiky, Ministerstva financií Slovenskej socialistickej republiky a predsedu Štátnej banky československej č. 136/1985 Zb. o finančnej, úverovej a inej pomoci družstevnej a individuálnej bytovej výstavbe a modernizácii rodinných domčekov v osobnom vlastníctve.

